

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАМ'ЯНЕЦЬ-ПОДІЛЬСЬКИЙ ПОДАТКОВИЙ ІНСТИТУТ**

Голова приймальної комісії К-ППІ

к.ю.н. Денис

САВЧУК

«01» Денис 2024 р.

ПРОГРАМА

**вступного фахового іспиту
для здобуття ступеня бакалавра
за спеціальністю 081 «Право»
на основі вже здобутого ступеня бакалавра**

Голова фахової атестаційної комісії

к.е.н., Інна ЖМУРКО

Програму вступного фахового іспиту розроблено фаховою атестаційною комісією для здобуття ступеня бакалавра за спеціальністю 081 «Право» на основі вже здобутого ступеня бакалавра.

Відповідальний секретар

приймальної комісії

ПЗВО

«Кам'янець-Подільський податковий інститут»

Владислав

БЛАЖКО

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Складові програми для визначення фахових компетентностей вступників	5
Критерії оцінювання	10
Список рекомендованої літератури	12

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Вступний фаховий іспит передбачає перевірку здатності вступника до

опанування освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 «Право» галузі знань 08 «Право» кваліфікації бакалавр з права.

Вступний фаховий іспит проводиться у тестовій формі.

Завдання вступного фахового іспиту складається із 50 запитань.

Тестові завдання представлені 4 питаннями, що потребують обрання лише однієї відповіді із запропонованого набору варіантів.

Час виконання тестових завдань становить 90 хвилин.

Вірний варіант відповіді позначається у відповідній клітинці оціночного листа позначкою «+», наприклад:

№ запитання	Відповідь			
	А	Б	В	Г
1	+			
2			+	
3				+
4		+		

СКЛАДОВІ ПРОГРАМИ ДЛЯ ВИЗНАЧЕННЯ ФАХОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ВСТУПНИКІВ

Місце теорії держави і права в системі суспільних і юридичних наук. Завдання і функції теорії держави і права на сучасному етапі розвитку України. Теорії походження держави: автори концепції, основні положення, сучасне значення. Поняття, ознаки та сутність держави. Поняття та основні функції держави. Поняття форми держави та її елементів. Поняття та основні принципи правової держави. Поняття, сутність і структура громадянського суспільства. Поняття права: істотні ознаки, соціальне призначення. Теорії права: джерела, ідеї, еволюція їх розвитку. Механізм правового регулювання: предмет, метод, типи, стадії. Функції права: поняття, система, форми реалізації. Форми (джерела) права: поняття, види та співвідношення в сучасних системах права. Норма права: поняття, ознаки, структура, види. Реалізація, тлумачення та застосування норм права. Правова система, система права и система законодавства: співвідношення понять. Поняття та види (способи) систематизації законодавства: перспективи розвитку в Україні. Основні правові системи світу. Правовідносини: поняття, структура, види. Поняття і види правотворчості. Юридична техніка: поняття, види, значення. Прогалини в праві: поняття, види, методи встановлення, шляхи усунення. Юридичні колізії та способи їх розв'язання. Правопорушення: поняття, причини, юридичний склад, види. Юридична відповідальність: поняття, види, підстави. Законність: поняття, основні принципи, шляхи зміцнення в Україні. Правопорядок: поняття та шляхи забезпечення в Україні. Правосвідомість: поняття, структура, види. Правова культура: поняття, структура, види, шляхи підвищення в Україні. Правовий нігілізм: поняття, історичне коріння та шляхи подолання в Україні. Правове виховання: сутність, методи, значення.

Поняття конституційного права як галузі публічного права, співвідношення з іншими галузями права України. Поняття та особливості предмету і методу правового регулювання конституційного права. Система конституційного права України: поняття, складові елементи, особливості. Поняття та система джерел конституційного права України. Конституційноправові відносини: поняття, специфічні риси, структура, класифікація. Поняття, ознаки та види конституційно-правової відповідальності. Поняття, предмет, функції методологія та джерела науки конституційного права України. Поняття, суть, ознаки, складові елементи конституційного ладу України. Конституційна характеристика України як суверенної, незалежної, демократичної, соціальної, правової держави. Конституційне закріплення державних символів України. Поняття, сутність, юридичні властивості та функції Конституції України 1996 року. Конституційно-правовий статус політичних партій і громадських організацій. Поняття, сутність та елементи конституційно-правового статусу людини і громадянина в Україні. Поняття та підстави обмежень конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. Поняття, зміст, ознаки та принципи українського громадянства. Особливості набуття і припинення громадянства України. Конституційноправовий статус іноземців, осіб без громадянства та біженців за законодавством України. Поняття закордонних українців та закріплення їх статусу в українському законодавстві. Поняття та система конституційних прав і свобод людини і громадянина в Україні. Поняття, система і види гарантій реалізації та захисту конституційних прав і свобод людини і громадянина.

Конституційні обов'язки людини і громадянина в Україні. Поняття і види виборів, виборчого права, виборчої системи. Поняття, види та предмет референдумів в Україні. Відповідальність за порушення виборчого законодавства і законодавства про референдуми. Органи державної влади: поняття, ознаки, види. Конституційноправовий статус Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні. Поняття, принципи, стадії законодавчого процесу в Україні. Поняття та елементи конституційно-правового статусу народного депутата України. Конституційно-правовий статус Президента України, порядок його обрання. Виконавча влада в Україні: поняття, принципи діяльності та функції. Конституційно-правовий статус органів виконавчої влади, їх види і повноваження. Конституційні засади правосуддя в Україні. Конституційноправовий статус Конституційного Суду України. Поняття, принципи та форми територіального устрою України. Місцеве самоврядування як конституційноправовий інститут (поняття, сутність, основні теорії і сучасні моделі). Поняття, принципи та система місцевого самоврядування в Україні.

Поняття цивільного права, його відмежування від суміжних галузей права. Предмет і метод цивільно-правового регулювання суспільних відносин, їх характерні риси. Поняття, предмет та функції науки цивільного права. Цивільне законодавство: поняття, система, дія в часі, просторі і стосовно кола осіб. Поняття, склад та особливості цивільного правовідношення. Поняття та види цивільних правовідносин, їх елементи. Цивільна правоздатність: поняття, риси, види, обмеження. Юридична особа: поняття, ознаки, класифікація, види, способи утворення. Поняття підприємства та його види. Поняття і види господарських товариств. Поняття і види об'єктів цивільного права. Угоди: поняття, зміст, умови дійсності, види. Загальна характеристика представництва за цивільним законодавством. Поняття та значення строків у цивільному праві. Поняття, способи та засоби захисту цивільних прав. Поняття власності і права власності. Способи і засоби захисту права власності. Поняття і види інтелектуальної власності. Поняття, зміст та види права інтелектуальної власності. Поняття, зміст та значення зобов'язального права як інституту цивільного права. Поняття і види забезпечення виконання зобов'язань. Поняття та значення цивільно-правової відповідальності, її умови (підстави) і види. Поняття, зміст, форма, класифікація, порядок укладення цивільно-правових договорів. Окремі види цивільно-правових договорів та їх характеристика. Відповідальність сторін за невиконання чи неналежне виконання договорів. Поняття та елементи зобов'язань, що виникають внаслідок заподіяння шкоди. Підстави та умови позадоговірної відповідальності. Спадкове право. Поняття та види спадкування.

Цивільне процесуальне право. Предмет і метод. Система цивільного процесуального права. Зв'язок цивільного процесуального права з іншими галузями права. Джерела цивільного процесуального права. Дія норми цивільного процесуального права у часі, просторі та за колом осіб. Цивільне судочинство(процес). Провадження, стадії цивільного судочинства. Принципи цивільного процесуального права, поняття, ознаки, класифікація принципів. Ознаки та поняття цивільних процесуальних правовідносин. Підстави виникнення. Суб'єкти цивільних процесуальних правовідносин, поділ їх на групи. Цивільна процесуальна правосуб'єктність. Поділ прав і обов'язків осіб, які беруть участь у справі. Інші учасники цивільного процесу. Об'єкт, зміст цивільних процесуальних правовідносин. Склад суду. Відводи суду. Розмежування

компетенції щодо розгляду та вирішення спорів. Поділ цивільної юрисдикції суду. Вирішення питання про юрисдикцію суду. Розмежування компетенції між окремими ланками судової системи. Питання про дотримання правил про підсудність. Поняття сторін. Ознаки сторін. Процесуальна співучасть. Підстави для її виникнення. Неналежний відповідач. Можливість його заміни без припинення провадження у справі. Процесуальне правонаступництво. Підстави його виникнення. Поняття третіх осіб, їх ознаки. Процесуальна характеристика третіх осіб, які заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Процесуальна характеристика третіх осіб, які не заявляють самостійні вимоги на предмет спору. Поняття. Значення. Види представництв у цивільному процесі. Процесуальний представник. Умови за яких може відбутися процесуальне представництво. Повноваження представника у цивільному процесі. Припинення представництва. Поняття цивільного процесуального строку, ознаки цивільного процесуального строку. Класифікація цивільних процесуальних строків. Обчислення, зупинення, поновлення, продовження цивільних процесуальних строків. Судовий збір. Поняття доказів. Види доказів. Класифікація доказів за процесом формування даних про факти. Доказування. Складові доказування в цивільному процесі. Етапи доказування. Засоби доказування. Забезпечення доказів. Поняття позовного провадження. Значення позовного провадження. Позов, елементи позову, види позовів. Об'єднання позовів, поєднання позовів. Заперечення проти позову. Зустрічний позов, порядок його пред'явлення. Зміни в позовному спорі. Зміна предмета та підстави позову. Збільшення, зменшення позовних вимог, відмова від позову, визнання позову відповідачем. Мирова угода. Забезпечення позову. Заходи забезпечення позову. Забезпечення позову до подання позовної заяви. Поняття судового розгляду справи. Строки розгляду справи судом першої інстанції. Судові засідання. Головуючий в судовому засіданні. Частина (етапи) судового засідання, їх призначення та характеристика. Ускладнення у ході судового розгляду цивільних справ. Фіксування цивільного процесу. Поняття рішень суду. Суть та види судових рішень. Судовий наказ. Судове рішення як підсумок діяльності суду першої інстанції з розгляду та вирішення справи по суті. Види судових рішень. Основні і додаткові рішення. Неповні рішення. Умовні рішення суду. Вимоги до рішень суду. Законна сила рішення суду. Усунення недоліків рішення суду судом який його ухвалив. Ухвали суду першої інстанції. Вимоги до ухвали суду. Види ухвал суду. Окремі ухвали суду. Групи справ окремого провадження. Право на апеляційне оскарження. Порядок апеляційного оскарження рішення суду першої інстанції. Підготовка та порядок розгляду справи апеляційним судом. Повноваження суду апеляційної інстанції. Ухвали і рішення суду апеляційної інстанції. Право касаційного оскарження. Суб'єкти касаційного оскарження. Об'єкти касаційного оскарження. Підстави порушення касаційного провадження. Касаційна скарга. Вимоги до змісту та форми касаційної скарги. Складові частини(етапи) касаційного провадження. Повноваження суду касаційної інстанції. Зміст рішення, ухвали суду касаційної інстанції. Повноваження Верховного суду України.

Поняття, предмет, джерела сімейного права. Сімейні правовідносини: поняття, види, зміст, суб'єкти, об'єкти. Поняття шлюбу та умови його укладення. Конституційне значення рівності прав подружжя в сімейних відносинах. Особисті немайнові права та обов'язки подружжя. Види майнових правовідносин, які виникають між подружжям. Поняття сім'ї. Особисті немайнові права та обов'язки

батьків. Майнові правовідносини батьків і дітей. Поняття та значення усиновлення. Поняття опіки і піклування. Органи реєстрації актів цивільного стану та їх повноваження.

Поняття, предмет, принципи та завдання кримінального права України. Поняття, ознаки та підстави кримінальної відповідальності. Кримінальний закон: поняття, структура, тлумачення. Принципи чинності кримінального закону у часі. Поняття злочину та його ознаки, класифікація злочинів. Склад злочину: поняття, структура, елементи, ознаки, види. Поняття кваліфікації злочину та її значення. Поняття і види стадій вчинення злочину. Поняття і ознаки співучасті. Поняття і види обставин, що виключають злочинність діяння. Поняття і види звільнення від кримінальної відповідальності. Поняття, ознаки та мета покарання за кримінальним законом України. Звільнення від покарання: поняття та його види. Судимість: поняття, погашення і зняття. Кримінально-правова кваліфікація: поняття, структура, стадії та результат.

Предмет, метод та система адміністративного права України. Джерела адміністративного права України. Концепція адміністративної реформи: завдання, напрями та етапи. Поняття та особливості адміністративно-правових відносин. Загальна характеристика адміністративно-правового статусу фізичних осіб. Особливості адміністративно-правового статусу об'єднань громадян. Адміністративно-правовий статус органів виконавчої влади в Україні. Адміністративно-правовий статус Президента України. Адміністративно-правовий статус органів місцевого самоврядування в Україні. Державна служба в Україні: поняття, види, завдання та функції. Поняття та види форм державного управління. Поняття та ознаки адміністративної відповідальності. Поняття, структура та ознаки адміністративного процесу. Адміністративна юстиція. Адміністративно-правові режими. Поняття, ознаки та види адміністративних послуг.

Предмет фінансового права: еволюція поняття та особливості. Поняття, ознаки методів фінансового права. Поняття, структура та особливості системи фінансового права. Суб'єкти фінансового права: поняття, особливості та класифікація. Поняття, зміст та особливості фінансових правовідносин. Поняття та зміст фінансово-правових зобов'язань. Фінансовий контроль: поняття, особливості, види, методи, форми. Поняття та особливості фінансово-правової відповідальності. Емісійне право. Правові основи організації грошової системи. Податкова система України. Правова природа державного бюджету України. Стадії бюджетного процесу за законодавством України. Поняття, правова природа та статус позабюджетних фондів в Україні.

Поняття господарського права. Джерела господарського права. Господарське законодавство. Загальна характеристика суб'єктів господарських правовідносин. Правовий статус підприємств. Правовий статус господарських товариств. Правове становище індивідуальних підприємців. Правове регулювання майнових відносин у сфері господарювання. Зобов'язальні відносини у сфері господарювання. Основні види господарських договорів. Господарсько-правова відповідальність. Банкрутство як інститут господарського права. Правове регулювання економічної конкуренції. Правове регулювання біржової діяльності. Правове регулювання інвестиційної діяльності. Правове забезпечення інноваційної діяльності. Правове регулювання фінансової діяльності. Зовнішньоекономічна діяльність. Спеціальні режими господарювання.

Трудове право: предмет, метод, функції. Система джерел трудового права та її особливості. Система трудового права України. Поняття, види і зміст правовідносин в трудовому праві. Поняття і види суб'єктів трудового права. Колективний договір. Законодавство про зайнятість населення. Поняття працевлаштування та його правові форми. Поняття трудового договору. Юридична природа контракту та сфера його застосування. Робочий час. Час відпочинку та його види. Способи правового регулювання оплати праці. Поняття дисципліни праці. Поняття, підстави та умови дисциплінарної відповідальності. Поняття охорони праці та її значення. Поняття, види та причини трудових спорів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Мета тестування – перевірка знань, умінь і навичок вступників програмним вимогам, з'ясування компетентності та оцінка ступеня підготовки вступників для отримання ступеня освіти бакалавра.

Результат вступного фахового іспиту, проведеного у письмовій тестовій формі, визначають як суму балів, виставлених на кожне з тестових завдань.

Максимальна кількість балів за вірну відповідь на одне запитання становить 4 бали. За відповідь на кожне питання оцінка може складати 0 балів (неправильна відповідь або відсутність відповіді) або 4 бали (вірна відповідь).

Загальна оцінка від 0 до 99 балів вважається незадовільною.

Максимальна кількість тестових балів, яку можна набрати, правильно виконавши всі завдання тестової роботи – 200 балів.

Фахова атестаційна комісія оцінює роботу за загальною сумою балів, набраних вступником за результатами тестування, яка може знаходитись в межах від 100 до 200 балів.

Мінімальна кількість балів для подальшої участі у конкурсному відборі повинна складати 100 балів.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Аграрне право України: підручник / Єрмоленко В.М., Гафурова О.В., Гребенюк М.В. та ін.; за ред. В.М. Єрмоленка. Київ: Юрінком Інтер, 2010. 608 с.
2. Адміністративне право: підручник / Ю. П. Битяк та ін.; за заг. ред. проф. Ю.П. Битяка та ін.; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2010. 624 с.
3. Господарське право: підручник / В.С. Щербина. 6-те вид., переробл. і допов. Київ: Юрінком Інтер, 2013. 636 с.
4. Екологічне право України. Академічний курс: підручник / За заг. ред. Ю.С. Шемшученка. Київ: ТОВ «Видавництво «Юридична думка», 2008. 567 с.
5. Екологічне право України. Особлива частина: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / О.М. Шуміло та ін.; Харківський національний університет внутрішніх справ. Київ: Центр учбової літ-ри, 2013. 432 с.
6. Загальна теорія держави і права: підручник / М.В. Цвік та ін.; за ред. М.В. Цвіка, О.В. Петришина; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2010. 583 с.
7. Земельне право: підручник / М.В. Шульга, Н.О. Багай, В.І. Гордєєв та ін.; за ред. М.В. Шульги. Харків: Право, 2013. 520 с.
8. Конституційне право України: підручник / Л.К. Байрачна та ін.; за ред. В.П. Колісника та Ю.Г. Барабаша; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2010. 415 с.
9. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник / В.І. Борисов та ін.; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 5-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2015. 525 с.
10. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / Ю.В. Баулін та ін.; за ред. В.Я. Тація, В.І. Борисова, В.І. Тютюгіна; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 5-те вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2015. 677 с.
11. Мірошніченко А.М. Земельне право України: підручник. Київ: Алерта, 2013. 512 с.
12. Правознавство: навч. посіб. / Ю.Е. Губені та ін.; за ред. Ю.Е. Губені, Р.П. Возняка, В.І. Андріїва. Львів: Українські технології, 2014. 407 с.
13. Правознавство: підруч. / Богачова Л.Л. та ін. Харків: Фоліо, 2014. 635 с.
14. Прилипко С.М. Трудове право України: підруч. 4-те вид., перероб. і доп. Харків: ФІНН, 2011. 800 с.
15. Сімейне право: підручник / Л.М. Баранова та ін.; за заг. ред. В.І. Борисової, І.В. Жилінкової; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». 4-те вид., переробл. і допов. Харків: Право, 2012. 320 с.
16. Скаун О.Ф. Теорія держави і права: підруч. Харків: Консум, 2005. 656 с.
17. Теорія держави і права. Академічний курс: підручник / О.В. Зайчук та ін.; ред. О.В. Зайчук, Н.М. Оніщенко. 2-ге вид., переробл. і доп. Київ: Юрінком Інтер, 2008. 688 с.
18. Теорія держави і права: навч. посіб. / О.М. Головка та ін.; за заг. ред. І.М. Погрібного; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Харків: ХНУВС, 2010. 277 с.

19. Теорія права і держави: підручник / О.Ф. Скакун; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Вид. 3-тє, доп. і перероб. Київ: Правова єдність, 2011. 524 с.
20. Трудове право України: навч.-метод. посіб. / відп. ред. Г. І. Чанишева; Нац. ун-т «Одес. юрид. акад.», Каф. труд. права та права соц. забезп. Одеса: Фенікс, 2013. 399 с.
21. Фінансове право: підручник / Ю.М. Жорнокуй та ін.; за заг. ред. О.М. Бандурки, О.П. Гетманець; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Вид. 2-ге, допов. і перероб. Харків: Екограф, 2015. 495 с.
22. Цивільне право: підруч.: у 2 т. / В.І. Борисова (кер. авт. кол.) та ін.; за ред. В.І. Борисової, І.В. Спасибо-Фатєєвої, В.Л. Яроцького; Нац. ун-т «Юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого». Харків: Право, 2011. 815 с.